

משטרת ישראל
מטה מחוז ירושלים
לשכת הייעוץ המשפטי
רח' חשין 1, ירושלים
טלפון: 02-5391208/368
פקס: 02-5898921
א' בניסן, התשפ"ו
19 מרץ 2026
סימוכין: 29137026

לכבוד עו"ד טל חסין / האגודה לזכויות האזרח בישראל

הנדון: פנייתך בנוגע להגבלת גישה למקומות הקדושים ולעיר העתיקה בסימוכין ל: פנייתך מיום 18.3.26

1. בפנייתך אשר בסימוכין דרשת "להתיר לאלתר לפלסטינים תושבי ואזרחי ישראל להיכנס לעיר העתיקה ולא לחסום את כניסתם אליה, לחדול מסגירת חנויות בה ולהפסיק לפזר תפילות מוסלמים קטנות לצד החומות".
2. הריני להשיבך כלדקמן:
3. ביום 28.2.26 הכריז שר הביטחון על "מצב מיוחד בעורף" בכל רחבי מדינת ישראל.
4. במצב זה, בהתאם להוראות חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, האחריות למתן הנחיות לאוכלוסייה היא של פקע"ר לו נתונות סמכויות שונות אשר מטרתן להדריך את האוכלוסייה בענייני התגוננות אזרחית. לפקע"ר נתונות גם סמכויות לאכיפת הוראות אלה.
5. בהתאם להוראות פיקוד העורף נאסרה כל התקהלות במרחב הציבורי. בהמשך, פרסם פיקוד העורף הנחיות מעודכנות לפיהן ניתן יהיה להתקהל במרחב הציבורי, עד חמישים איש ובלבד שניתן יהיה להגיע למרחב מוגן תקני בזמן ההתגוננות. הוראות אלה הוארכו מעת לעת וחלות גם בעת זו. כמו כן, ניתנו הנחיות הנוגעות לפתיחת מקומות עבודה, פעילויות חינוך ומשק חיוני.
6. משטרת ישראל מוסמכת מכח תפקידיה, בשגרה ובחירום, לשמירה על שלום הציבור ובטחונו ולהגנה על הרכוש והנפש. בזמן "מצב מיוחד בעורף" אחראית המשטרה מכח אמנה בין פיקוד העורף למשטרת ישראל גם על הפוי"ש בזירות נפילה, ובין היתר אחראית על הכנסת כוחות חילוץ והצלה, הסדרי תנועה, הרחקת אוכלוסייה ופעולות נוספות הנדרשות לשם הצלת חיים.
7. על רקע האמור, פעילות המשטרה אליה מתייחסת פנייתך בוצעה מתוך מטרה לשמור על ביטחון הציבור מפני האיומים העומדים על הפרק. מובן כי בעת גיבוש דרך הפעולה, הובאו בחשבון המאפיינים הייחודיים של האזור המדובר, ובהם - סכנה מוגברת לקריסה, לאור מבנה האזור והימצאותם של חללים תת קרקעיים, העובדה שהרוב המכריע של הרחובות בעיר העתיקה, במיוחד ברובעים המוסלמי והנוצרי, הינם צרים מאוד, מפותלים ומהווים מכשול ממשי לתנועה של רכבי חירום והצלה, לרבות כיבוי אש, אמבולנסים וכלי צמ"ה כבדים, העדר מקלטים ציבוריים ומספר

- מועט ביותר של מקלטים או מרחבים מוגנים תקניים. נציין כי **ברובעים הנוצרי והמוסלמי לא קיימים מקלטים כלל.**
8. לאור האמור, ועל מנת לממש את אחריותה כדין נדרשה ממשטרת ישראל זהירות יתירה במקומות בהם ישנה סכנה מוגברת לחיי אדם.
9. יחד עם זאת, נבקש להדגיש כי **שערי העיר העתיקה לא נסגרו** והגישה לעיר העתיקה אפשרית לכל החפץ בכך ללא הבדלי דת, למעט ויסות נקודתי של הגעת מתפללים, מכל דת, כפי שיפורט להלן.
10. תפילות, ככל התאספות אחרת, חוסות תחת הנחיות פקע"ר העוסקות בהתקהלות.
11. נדגיש כי המתווה המבצעי באזור המדובר גובש לאחר סיור של הגורמים המוסמכים מפיקוד העורף בגזרת מרחב דוד, החולש על תחומי העיר העתיקה. נציגי פיקוד העורף מצאו כי במתחם הכותל המערבי קיים מקלט תקני ולכן התירו הכנסה של עד 50 מתפללים בו-זמנית לתפילה בכותל. בכותל מוצבים באופן קבוע סדרני הקרן למורשת הכותל, אשר אחראים על פינוי מידי של כלל המתפללים בעת אזעקה למרחב המוגן הסמוך. לעומת זאת, במתחמי תפילה אחרים, כמו קבר דוד, כנסיית הקבר או המסגדים בהר הבית, שבהם לא קיימים מקלטים תקניים, **לא ניתן לקיים התקהלויות בהתאם להנחיות פקע"ר.** הדבר נכון גם ביחס לניסיונות לקיים התקהלויות כאמור בשערי העיר העתיקה.
12. לאור האמור, ועל מנת למנוע סכנת התקהלות בקרבת המקומות הקדושים, מבוצע ויסות נקודתי של כניסת מתפללים מוסלמים לתפילות התרוויאח בהר הבית ולתפילת הצהריים בימי שישי, ועל כניסת מתפללים יהודים לתפילה של קבלת שבת בכותל המערבי.
13. בהזדמנות זו נבקש להתייחס להערכתכם ביחס לקיום דתם של המוסלמים בתקופת חגי הרמדאן. משטרת ישראל נערכה בעבודת מטה מאומצת וממושכת לקיום כלל האירועים בחודש הרמדאן. במהלך השבועיים הראשוניים של חודש הרמדאן, עד ליום 28.2.26, פעלה המשטרה לקיום הסדר הציבורי במעברים, במזרח ירושלים, בעיר העתיקה ובהר הבית בפרט, על מנת לאפשר את חופש הפולחן המוסלמי והאירועים התנהלו בהצלחה בהשתתפות עשרות אלפי מאמינים, תודות לפריסה מוגברת ומאומצת של משטרת ישראל על כלל מערכיה בעיר ירושלים וסביבותיה.
14. אירועי הלחימה, בהם מצויה מדינת ישראל, החל מיום 28.2.26, שיבשו את שגרת החיים בכלל המגזרים במשק. לאור מצב החירום הוטלו הגבלות לצורך התגוננות אזרחית ושמירה על חיי אדם, ואנו תקווה כי חיי השגרה יחזרו למסלולם בהקדם.
15. משטרת תמשיך ותקיים את תפקידיה בהתאם לסמכויותיה במטרה לשמור על שלום הציבור ולמען ביטחונם של כלל אזרחי ותושבי מדינת ישראל.
16. אנו מודים לכם על פנייתכם.

בברכה,

סני"צ מוריה בן משה, עו"ד
היועצת המשפטית מחוז ירושלים